

Előfizetési árak:

ostán vagy hához küldve:
 Egész évre. 20.— kor.
 Félévre . 10.— kor.
 Negyedévre 5.— kor.
 Egy hónapra 1.70 kor.
 Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy □ cm. területenként 8 fillér.
 Nyilttér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.
 Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő: **Koncz Ákos.**
 Felolvasó szerkesztő: **Dr. Orbán József.**

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.
 Előfizetés, hirdetés, és magánérdekű közlemények felvétele.

Olaszország gyásza.

Debreczen, július 31.

Caserio után Luccheni, Luccheni után Bressi. Három oly név, mely szégyent hozott az olasz névre. Az elvetemült gonoszságnak ismét áldozatul esett egy koronás fő, melynél jobbat, melynél nemebbet Olaszország történelme alig mutathat fel. Umberto olasz királyt, a legdemokratikusabb uralkodót, a népét szerető, a hazája boldogságát munkáló fejedelmet egy örült gattette megfosztotta életétől.

Európa megdöbbenve áll meg a nagy király ravatalánál s az egész művelt világ részvéte kíséri a szeretett országfőt utolsó útjára. Umberto olasz király egyike volt a legszeretettebb s legnépszerűbb uralkodóknak. Népének minden társadalmi mozgalmát gondos figyelemmel kísérte s az olasz nemzeti szellem ápolására kiváló sulyt helyezett. A szerencsétlen eseményt megelőzőleg épen egy országos jellegű verseny sikerét kívánta biztosítani személyes jelenlétével s ez alkalmat használta fel egy aljas gonosztevő gattettének keresztülvitelére.

Valóban elszomorító jelenség, hogy a huszadik század kezdetét ily gyalázatos merényletek teszik nevezetessé. És hogy épen a legnemesebbek, a humanismus legkiválóbb képviselői lesznek a brutalitás áldozataivá.

Umberto olasz király Európa koronás fői között népe iránt érzett atyai jóindulatáról, az olasz nemzet állami és társadalmi egységének demokratikus szellemben való gondozásáról s kiválóan humánus bánásmódjáról volt ismeretes. Es sajnos, épen e jeles és uralkodói és emberi erényekben egyaránt gazdag államfő ellen már több ízben kísérelt meg merényletet az elvakult s elvetemedett gonoszság.

Olaszország szerencsétlen háboruk, gazdasági csapások és helytelen gazdasági politika következtében ma gazdasági válsággal küzd. A meggyilkolt uralkodónak e gazdasági állapot javítása s általában Olaszországnak regenerálása képezte legfőbb célját. Ott volt Itália társadalmi s állami ujjaszületésénél s atyjának, a regalantuomnak, már ifju korában segédkezett magasztos tervei kivitelénél. Nála jobban senki sem ösmerhette Olasz-

ország helyzetét, multját s azokat a feltételeket, melyek mellett a szép, de szegény ország jövő boldogulásának eszközeit megtalálhatja s gazdasági válságából kibontakozhatik.

Olaszország benne nemcsak atyját, hanem egy oly kitünő államférfiát vesztett el, ki hosszú időn keresztül szerzett gazdag tapasztalataival az állam és a társadalom javára még nagyon sokat használhatott volna s kinek bölcsességét és demokratikus gondolkozását, humanitását és erényeit nehezen fogja pótolni utódja.

Az olasz társadalmi és parlamenti viszonyok, mint az utóbbi évek sűrűn váltakozó kormányai mutatják, meglehetősen ziláltak és erős kézre van szükségük, hogy az állami élet zavartalan folyását meg ne akadályozzák. Umberto egyénisége volt az a kapocs, mely a különválni kész elemeket erélyvel és szelidséggel összetartotta. Félő, hogy kidőlte, újabb válságokba s talán veszélyes helyzetbe sodorja Olaszországot, mely a század végén sok és nehéz megpróbáltatásnak volt kitéve.

A legtöbbet tehát Olaszország

TÁRCZA.

Életjáradék.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —
 H. M. után Kalocsa Réza.

Arnold Ferencz kereskedő becsukta főkönyvét, melyben sokáig számolgotott.

— Csak az az életjáradék ne volna, — mondá gondteljes arczkifejezéssel. — Mig ez az életjáradék tart, addig bizony nem vergődünk zöld ágra.

Sápadt, aggódó felesége ölébe ejtette faldozását és megtörülte könyes szeméit:

— Istenem! — panaszolta, — bizony, szerencsétlen nap volt az, mikor Stein doktortól megvetted ezt a házat. Ha meghatározott árt fizetted volna neki, nem volna baj, de te évi életjáradék fizetésre kötelezted magadat és ez volt a mi romlásunk. Most már négyszer annyit is elfizetted, mint a mennyit ez a ház ér. Futunk, fáradunk körmöszakadtáig, csak hogy a doktor számára megkereshessük azt a nyolczszáz tallért és mi meg alig birunk élni.

Arnold munkától eldurvult kezére hajtá fejét.

— Mikor tizenhárom évvel ezelőtt megvettem a doktor házát, akkor ő hetven éves volt, ki tudta volna elképzelni, hogy ilyen magas kort elérjen.

— Milyen hatást tett reád, mikor július 1-én a pénzt hozzávitted — kérdezte az asszony nagy érdeklődéssel.

— Egészen olyan volt, mint mint más kor! Hőfehér szakállával, zöld szemellenzőjével egészen változatlan. Csak hogy még süketebb, mint máskor és aláírása most még

olvashatatlanabb, mint eddig volt. Élélhet az még tíz esztendeig is. Én ugyan nem kívánom halálát, ha még egyszer annyit kell is dolgoznom és kedveseimmel nyomorognom kell is.

— Nem, nem, halálát nem kívánjuk, — kiáltott fel az asszony. — Isten mentsen, hogy olyan nagy bünt kövessünk el.

Közeledett az éjféli és a házaspár nyugalomba vonult, másnap korán reggel kellett felkelniök.

Arnoldnak fűszerkereskedése volt. Feleségének és egy kis inasgyerekeknek segítségével maga szolgáltá ki a vevőket.

Dolgozott reggeltől estig, semmi munkát nem átalott, semmi fáradságot nem kimélt.

Feleségében igazán feleségiséget nyert, mert segített neki a boltban, háztartásukban végzett minden munkát, cselédet nem tartott. Néha korareggeltől késő éjszakáig varrogatott, foltozgatott, csak hogy egy fillérrel se adjon ki többet, mint a mennyit okvetetlenül kell. Két leánykája, egyik tíz, másik tizenkét éves, teljes erejükből munkálkodtak már együtt szüleikkel. Az iskolából kijöve, vagy édes anyjuknak segítettek a házi teendőknél, vagy gombokat horgoltak, hogy így egy kis zsebpénzt szerezhessenek magunknak. De mind e törhetetlen szorgalom mellett sem tudt az Arnold-család sem mire sem menni, ólomsuly gyanánt huzta le őket az a szerencsétlen életjáradék.

Ezen a nyáron meg Arnoldéknak különösen rosszul folyt dolguk, mert házuknak első emeletét nem tudták kiadni és bevételeiből ez a hiány nagyon is számottevő volt, keservesen nélkülöztek.

Hozzá még drágaság is uralkodott abban az évben, ennél fogva az üzlet is rossz-

szabbul ment, mint máskor; így érkezett meg szeptember és Arnoldnak alig volt megtakarítva a nyolczszáz tallér életjáradéknak csak egy negyedrésze is, melyet október elsején a doktornak ki kellett fizetnie.

Gyötrelmes aggodalmak kínozták a jövőre nézve.

— Ne emészd magadat annyira, Ferencz, — vigasztalta őt felesége. — Elme-gyek a doktorhoz és megkérem, hogy ezuttal adjon haladékat. Hiszen csak nincs köböl a szíve és meg fogja hallgatni kérésemet.

Arnold megsimogatta feleségének gazdag, barna haját, melyre egy idő óta olyan sok szürke szál vegyült.

— Hiszen, ha te nem volnál, rég kétségbeesem volna. Menj hát Isten hírével, Annám!

A szegényes kis ebédet alig hogy elfogyasztották, Arnold Anna asszony magára vette legjobbk ruháját, — ez bizony már rég kiment a divatból és viseletes volt, mert a derék asszony már évek óta nem vett magának új ruhát.

Izgatottan, de legjobb reményekkel eltelve sietett át a városka tulsó oldalára, ott lakott Stein doktor ur egy kis házban, mely kert közepére volt építve.

Arnoldnének ugyancsak jó ideig kellett csöngtetni a kert kapuján, míg kinyitották neki. Végre megjelent egy középkorú, tenyeres talpas cselédfele asszony, Hoffmanné, a doktornak réges-régi gazdasszonya, ki annak idején a doktor kocsisához ment feleségül. Ez a házaspár még most is a doktor szolgálatában állott.

— Ön az, Arnoldné asszony, hiszen még nincs itt a fizetés ideje, — mondá a

vesztett népét szerető s népe által szeretett királyában, de sokat vesztett benne a hármass szövetség és ezzel együtt Magyarország is.

A hármass szövetség ugyan oly erős alapokon áll, hogy annak megrendítését még ily érzékeny csapás sem vonhatja maga után, mint az egyik szövetséges állam uralkodójának halála, de a politikai életconjuncturái valamely állam uralkodójának változásával könnyen változhatnak s ezért nagy veszteség a béke-szövetségre Umberto halála, — kire a béke barátjai mindig a legbiztosabban számíthattak s kit a magyar királyhoz a legbensőbb barátság érzelmei fűztek.

Különös aggodalomra ad okot a hármass szövetség érdekében Umberto elvesztése a mai háborus időkben, midőn a kínai események fordulatait szorongó várakozással kísérjük s a hatalmak versengése a legnagyobb politikai bonyodalmaikat idézheti elő. Umberto valóban válságos helyzetben hagyta Itáliát, de nekünk is, mint a hármass szövetség tagjának, nagy veszteség váratlan halála s azért, midőn benne az emberi és fejedelmi erények mintaképét gyászoljuk, egyszerűsmind a hármass szövetség legbiztosabb támaszát s a béke legerősebb biztosítékát veszítettük el.

Es a legdemokratikusabb uralkodó életének az elvetemült gonosz-ság által kioltása aggódni késztet

bennünket a politikai szabadság jövőjéért is.

Az az erkölcsi és politikai öröngés, mit anarchiának neveznek, az újabb időkben oly rettenetes kitörésekben nyilvánul, mely az európai államok és társadalmak együttes és közös fellépését teszi szükségessé. Ez intézkedés a legmesszebbmenő óvatosságot igényli, — hogy a politikai szabadság, mely az emberi jogok legfontosabbika, sérelmet ne szenvedjen.

Az a visszahatás, melyet az anarchia nevében elkövetett gyalázatos gaztettek Európában keltenek, egyáltalában nem fog a politikai szabadság megerősítésére, előnyére szolgálni. Videant consules. Őriz-zük meg ezt a szabadságot, és gondoskodjunk róla, hogy azzal visszaélni ne lehessen.

A meggyilkolt királyról.

— július 30.

Angelo Bressi golyója Európa egyik legrokonszenvesebb s föltétlenül legcsendesebb uralkodóját találta szíven Monzában, épen akkor, mikor a nép között forgott s hajlamaihoz híven demokrata foglalkozást üzött, hogy úgy mondjuk. Mert Umberto demokrata volt hajlamainál, neveltetésénél s némiképen talán — az olasz viszonyokból kifolyólag — eszélyességéből is. Atyjától örökölte a nép szeretetét, meg azt, hogy lehetőleg tullege magát minden udvari etiketten. Nem volt boldogabb, mint mikor e különben sem merev udvari etikett alól kivonhatta magát, ott hagyhatta Rómát s a

vidéken járhatott, a nép közé vegyülhetett s résztvehetett annak „vasárnapi“ mulatságain díjlövészetein, díjtornászatain, díjkerékpározásain s hasonló egyéb, medáliakkal, zászlókkal és trombitás-zenekarokkal súlyosbított vasárnapi szórakozásain. Ily vasárnapi polgári mulatságon vett tegnap is részt nyári tartózkodási helyén, Monzában s itt érte a gyilkos golyó.

Ősszel Rómába kellett visszatérnie, mert megkivánták az államügyek s a parlamenti viszonyok. De egyszerű életmódjához itt is hű maradt, politikai tekintetben pedig lehetőleg háttérbe szorult, alkotmányos uralkodóhoz híven mindent (sokszor nagyon is sokat) miniszterekre hagyva. Dél-előttökint állami ügyeket intézett el, kihallgatásokat adott, délután pedig rendszeren kikocsizott vagy a Borghese-kertbe, vagy a Pineiora, vagy a lóversenyre. Fogata egyszerű volt nagyon, semmivel sem különb, mint a mi számozatlan fiakkereink s ha a bakon ülő fehértollas vadász el nem árulta volna, ugyan senki sem sejtette volna, hogy az egyszerű fogatban Olaszország királya ül. Mindig fekete polgári ruhában járt, a katonai egyenruhát csakis elkerülhetetlen alkalmakkor öltötte fel.

Egyszerű életmódjának nagyon kellemetlen megszakításai voltak azok az alkalmak, mikor teljes királyi fényvel, pompás kocsikon, hetvenöt főből álló királyi testőrség kíséretében kellett megjelennie. Ilyen volt például a parlament megnyitása. Ilyenkor fogata mögött lovagoltak azok a lószórforgós, öles kamaszok, a „praetorianusok“, kiknek tiszte volt őrizni a király testét, kiknek gyakorlatilag azonban nem volt más teendőjük, mint a Via Venti Settembrén lévő kaszárnyájukban unatkozni, vagy pedig Róma utcáin az asszonynépség fejét elesavarni. Mikor azonban kitavaszkodott, a királyi család menekült Rómából. A király (ha csak másfelé nem hívták dolgai) Monzába ment nyaralni. Rossz nyelvek szerint nemcsak a természet pompája, hanem „Lytta grófnő“

gazdasszony, nem épen a legnagyobb előzékenységgel.

— Nem is a pénzt hozom, — viszonzá Arnoldné. — Csak a doktor urral szeretnék beszélni.

— Az nem lehet — szolt a cseléd durván. — A doktor ur alszik, nem szabad felköltötenem.

— Hát úgy mikor jöhetnek? — kérdezte Arnoldné lehangoltan.

A gazdasszony kissé elgondolkozott.

— Inkább mondja meg nekem, hogy mi kívánsága van — szolt aztán. — A doktor ur olyan nagyot hall. Jóformán én vagyok egyedül aki még megértet vele valamit.

Akadozva adta elő Arnoldné a gazdasszonynak jövelele czélját. De ez már mindjárt az első szavaknál felbeszakította.

— Ugyan hová gondol? — kiáltott rá a durva cseléd. — Azt akarja talán, hogy az én jó gazdám maguk miatt szükségét szenvedjen! A doktor ur a maguk által fizetett életjáradékból él, ez az ő egyetlen kenyere. Arról tehát szó sem lehet, hogy belőle elengedjen vagy csak hogy halasztást is adhasson. Maguk kötelezték magukat az életjáradék fizetésére, tehát fizetniük is kell. Ha késlekednek, akkor a gazdám be fogja önöket perelni.

E szavak után becsapta a kertajtót a gondsujtott asszony előtt, a ki aztán lassu, vontatott lépésekkel ment hazafelé. Otthon izgatottan várta férje és aggódva, vizsgálódó tekintettel kérdezte őt, a mikor a boltba lépett.

Az asszony szólanul intett fejével tagadást, de halvány arcán peregték le a keserű könyvek. Sietett is be a hátsó kis lakószobába, hol szabadon kisirhatta magát. Itt azonban rögtön hozzáfutottak gyermekei és ölelgették.

— Édes, kedves jó anyánk, mi bajod? — Kérdezték ők is, sirva fakadva.

Arnoldné valahogy összeszedte magát, aztán elpanaszolta nagy baját gyermekeinek:

— Add el az én kis aranykeresztmet

— mondá az idősebb roppant készséggel. — Keresztanyám nem fog érte megharagudni, ha megtudja, mennyire szüksége volt édes anyámnak a pénzre.

— Add el az én kis ezüstkanalamat is, a melyet keresztmamától kaptam — esdett a másik. — Nekem ugy sem kell.

Arnoldné könyves szemmel, de ajakán mosolyal ölelte át gyermekeit, mert hiszen minden baj és aggodalom között boldog, irigylendő anya volt.

— Csak tartsátok meg keresztmamátok ajándékait, azoknak az eladása ugysem használna semmit. Kölesön kell feivenni pénzt szegény apátoknak, pedig ezzel csak újabb gondok rohanják meg.

Megint csak elkezdett zokogni.

— Ne sirj, édes jó anyánk, — vigasztalták gyermekei. — Dolgozni fogunk, a mennyit csak bírunk és minden fillért neked adunk. Talán csak kereshetünk annyi pénzt.

— Imádkozunk édes kis leányaim, — mondá aztán. — A jó Isten talán meghallgat bennünket.

Fejét lehajtva, gondtelt szívéből buzgó imádság ment fel Isten trónjához, a szent szavakat kis leánykái utána mondták összetett kézzel áhitatosan és ime az imádság mindhármójuknak szívébe vigaszt és jó reménységet esepetgetett.

E naptól kezdve még jobban zsugorogott és dolgozott Arnoldné. Étekezésüket a legszegényesebben állította ki, de a megtakarított fillérek mégis csak elenyésző csekély részét tették ki a szükségelt öszszegnek.

Igy jött meg a szeptember hónap és a barátságatlan, nedves nyár után a lehető legszebb őszi idő következett; a nap nyári ragyogással sütött le a tiszta menyboltozatról és a fák még teljes lombdiszükben pompáztak.

A gyönyörű idő biztatásának engedve, a városi dalkör a szomszédos erdőben hangversenyt rendezett és így délután ifju és

öreg özönlött kifelé az erdőbe, résztvenni az ünnepélyben.

Arnoldéknak két kis leányuk ott ültek a kapujok előtt és elszomorodva nézték az elöttük elmenőket.

— Egész osztályom kinn van az erdőn ma délután, — mondá a kisebbik fájdalommal — csak mi maradtunk itthon!

— Nincs nekünk arra pénzünk, — magyarázta neki az idősebbik, — aztán meg arravaló ruhánk sincs! Gondold csak, milyen esunyák volnánk mi ebben az ócska ruhánkban a többi cifraruhás lányok között. Csak horgoljunk, Klárkám, talán ma készen lesznek a nagy gombok és az érte járó pénzt odaadhatjuk édesanyáknak.

A kis Klárka nagyot sóhajtott és szorgosan kezdett horgolni.

E közben az utczák néptelenekké váltak, mert mindenki az erdőbe sietett; a boltban sem akadt semmi dolog, ezért aztán Arnold ur a boltajtónál kiszólt:

— Gyertek, gyerekek, édes anyátokkal együtt kimegyünk egy kicsit a város alá a mezőre. A boltban Ferenc is (az inas) maradhat egy fél óráig magában, ugy sem jön ma vásárolni senki.

A gyermekek örömlükben apjuk karjára csimpajkóztak és Arnoldné szomorú mosolyal követte őket; sokkal erősebb aggodalom szorongatta szívet, semhogy minden kis öröm felderithette volna. Átmentek a városon és a város alatt a kis leányok elkezdtek mezei virágot szedni, míg a szülők gyönyörködve nézték futkározásaikat.

Tekintetök azonban önkénytelenül a Stein doktor háza felé irányult.

— Milyen különös, — szólalt meg Arnoldné — a kémény ugyancsak füstöl, pedig én láttam az előbb a doktor gazdasszonyát, az urával mentek az erdőbe. Az öreg ur tán csak nem főzi maga az uzsonnáját.

Alighogy kiejtette ezt a szót, lángok csapódtak fel a doktor házának a tetejéből.

szép szemei is odavonzották. A királyné pedig, a szépséges Margherita, a hóval koszorúzott piemonti hegyeket szokta fölkeresni, hol éveken keresztül minden nyáron a Peczoz kastélynak a vendége volt.

Egyszerű volt udvartartása is, szerény viszonyainál fogva különben nem üzhethén valami nagy fényt. Olaszország egyesítése után számos királyi és hercegi palota „szakadt rá”: a nápolyi, palermói, firenzei, veronai, turini, modenai, melyeknek évi fenntartása rengeteg pénzébe került, úgy, hogy egy részüket nemrég az államnak ajándékozta közézőlokra. Magánvagyonára ugyszólván nem volt, mert a kis monzai birtokot és a castel-porzianói vadászkastélyt nem lehet királyi vagyonnak nevezni. Ellenben kötelezettsége annál több volt. Így ő fedezte a nápolyi herceg udvartartását, sőt ő fizette egész a legutóbbi időkig atyjának, a regalantuomonak hátrahagyott adósságait is, beleszámítva Viktor Emánuel organikus nevének, Mirafiori grófnőnek évi tartásdíját is.

Jellemét tekintve, teljesen ellentéte volt atyjának. Jobban mondva: alapjellemé, mely nagyon hasonlított atyjához, külsőleg egészen másképp nyilatkozott meg. Umberto keveréke volt a szigorúságnak és jóságának. Rendkívül szigorú, szinte ijesztő volt a tekintete, de annál jóságosabb lett az arca, ha mosolygott.

Az apjáról a republikánusok azt mondták: „beh kár, hogy király”, a konzervatívok pedig azt: „beh kár, hogy nem eléggé király”. Umberto kielégített s lekötöztetett mindenkit.

Egyszer egy ügyvéd járt nála, valami munkás-egyletnek az elnöke, ki nemcsak foglalkozásból, hanem meggyőződésből is köztársasági volt (amit nem lehet elmondani minden olasz republikánusról) s annyira elragadta a király férfias jellemé, hogy a kihallgatás végeztével így kiáltott fel:

— Felsőbizonyára tudja, hogy republikánus vagyok. Valószínűleg informálták

róla. De ha Olaszországban a köztársaság diadalmaskodnék, nemcsak a szavazatomat, de a véretem is adnám érte, hogy Felsőbizonyára választásuk meg köztársasági elnöknek.

Umberto mosolyogva veregette meg az ügyvéd vállát:

— Nem lenne jobb, hogy ha véretem megkímélné s értem, mint királyért ontaná? Nem venne engem úgy, mint vagyok, hm?

Az ügyvéd elgondolkodott, azután lelkesülten fölkiáltott:

— Perbacco! Felsőbizonyára van. No, majd gondolkodni fogok fölötte.

Umberto minden iránt érdeklődött, mindent tudott, mindenkit fogadott s mindenkinek adott rendjelet, a ki csak kért. „Mily pompás riporter lenne belőle, ha nem volna király!” — mondá egyszer egy német lap római levelezője.

Bármily demokrata volt is, a népnek nem volt elég demokrata és sok bajért, mit kormánya okozott, őt tették felelőssé. Ezért több ízben követte el ellene merényletet, míg végre a mostani — fájdalom — sikerült. S e demokrata hajlamai miatt a római fekete nemesség, a pápapárti, ép úgy ki nem állhatta, mint szent Péter örökének „elrablása” miatt.

A Borghésék, Colonnák, Orsiniak, Barberiniak, Sforzák lenézték, mint jövevényt s büsskén emlegették, hogy ők már akkor — a középkor első századaiban — fejedelmek voltak, a mikor a szavoyai grófok még valahol az éji homályban késtek. Utóbbi években e tekintetben némileg javult a helyzet. Brancaccio hercegné, a legfeketébb főnemes felesége, a királyné udvarhölgye lett; Mocenni tábornok (Mocenni bibornoknak testvére) a király udvarában főméltóságot viselt, a Caetaniak pedig testtel-lélekkel királypártiak lettek.

Umberto különben, minden szelidsége mellett sem mulasztotta el alkalomadtán visszatorolni a feketék ellenszenvét. Egyszer megtudta, hogy valamelyik fekete gróf na-

gyon becsmérőleg nyilatkozott az ő demokratásgáról. Történt nemsokára ezután, hogy ez a gróf, ki ezukorgyarak, szövetkezetek stb. alapítására adta magát s ezekből jól pénzelt, iparos-küldöttséget vezetett a király elé, államsegély kieszközölése végett.

A király nyugodtan végighallgatta a gróf mondókáját, s szárazan mondá:

— Azt hallom, gróf ur, hogy ön valami ipartársulatnak az elnöke. Igaz? hm?

A gróf, ki rögtön kiérezte e fenyegető hm-nek az élet, zavartan rebegte:

— Igaz, felség. Az embernek tevékenynek kell lenni.

— S nincs erre más mód? — kérdezte a király. — Oly nagy származású ur számára, mint ön, ott van a diplomácia, a hadsereg, a politika. Egyik őse az én őszám, Emánuel Filibert mellett esett el. A másika... (s itt felsorolta vagy négy ősenek viselt dolgait, melyekről valószínűleg a gróf maga sem tudott semmit)... oly nagyszerű embernek, mint ön, az ország, a humanizmus érdekeit kellene szolgálni, nem pedig a maga anyagi érdekeit.

S gyorsan elfordult a gróftól.

Családi élete boldog volt. Vagy mondjuk: nyugodt. Holmi apróbb események által nem igen zavartatta meg magát, bár rossz nyelvek koronkint sokat tudtak beszélni udvari pletykákról. Sok dolgon nagy filozófiával tette túl magát s csak erősebb visszhangu eseményeknél jött ki a sodrából. Ez események előidézője pedig rendszeren Látitia hercegnő volt, aki az ő forrón szeretett testvérének, Amadeonak, a volt spanyol királynak második felesége volt.

Annak idejében egész Európa lapjai tele voltak a hercegnő extravaganciáival s apróra leírták, hogy a szép özvegy mint veszi magát körül deli tisztékkel s mily zajos mulatságokat csap a turini királyi kastélyban. Umberto annyira megharagudott a hercegnőre, hogy eltiltotta neki a Rómába menetelét.

A királynéval szemben mindig példány-

— Mindenható Isten, — kiáltott fel Arnold — a doktor bizonyosan be van zárva a házba. Ha ki nem szabadítjuk odaég, — E szavakkal elrohant olyan gyorsan, ahogy csak birt.

Még csak eszébe sem jutott, hogyha a doktort az égő házban hagyja, akkor ő maga meg van mentve. Nem! itt egy emberéletéről volt szó, ezt meg kellett menteni. Itt már Arnold Ferenc nem ismert alkudozást. Rohant neki egyenesen a kert kapujának, de ez be volt zárva, hanem Arnold ügyesen és gyorsan átmászott a kerítésen, be egyenesen a füstölő házba, hatalmas lángok csapkodtak ki a tetőnek minden oldalán, faldosták a gerendázatot és fojtó füsttel telítették meg az egész kertet.

Arnold dörömbölt az ajtón, de az be volt zárva. Hirtelen körülesavarta kezét a zsebkendőjével és az egyik alacsony ablakot bezúzva, egy ugrással bent termett a szobában.

Ideje volt, mert az egész szoba telve volt fojtó gőzzel és füsttel és Arnold már közvetlen közelből hallotta a tűz ropogását. Csak homályosan láthatta az agg doktor alakját, a mint karosszékeben pihent mozdulatlanul.

Valószínűleg a fojtó füst elvette eszméletét, a kereskedő nem is gondolkodott soká, hanem az öntudatlan alakot erős karjaiba kapta. De mégse veszélyes, kritikus pillanatban is feltűnt neki, hogy milyen súlyos az az elaggott ember, mindamellott oda vonszolta az ablakhoz, aztán ő maga kiugrott és a mozdulatlan alakot nagy nehezen keresztülhuzta az ablakon; pár perc múlva mentve voltak, pedig a szoba mennyezete nagy robbajjal beszakadt, de már akkor mentő és megmentett a pázsiton heverték.

Ekkor gyöngéd hang nevén szólította a kereskedőt, puha karok ölelgették; neje és leányai utána futottak, meg a nézők közül is néhányan segítségére siettek.

— Nekem nincs semmi bajom Anna, hanem segíts azon a szegény doktoron.

Engedelmesen hajolt az asszony az eszméletlen alak fölé. De a következő pillanatban rémes sikoltással tántorodott hátra.

— Mi történt? — kiabáltak összevissza a körülállók és még jobban oda tolongtak az eszméletlen köré.

Hanem most a bámulat és meglepetés hangjai váltották fel a rémületét, a mikor a megmentett embert közelebből megvizsgálták.

Zöld szemellenzője leesett, ősz parókája ott hevert a feje mellett a fűben és sárgás barna haj tűnt elő a paróka helyén.

Egyetlen rántás eltávolította a fehér álszakállt is és előtűnt egy teljesen idegen arc, melynek legkisebb hasonlósága sem volt a Stein doktoréhoz.

Arnold értelmetlenül bámult egy darabig arra az idegen alakra, a kit a halálból mentett ki. Majd megröndülve felkiáltott:

— Szentséges Isten! Most már minden világos előttem! Hiszen engem irtózatossan megesaltak! Isten maga derítette fel a valót!

Az állítólagos doktort azonnal a rendőrségre huzolták, hol az orvosi vizsgálat kiderítette, hogy eszméletlen állapotát csak nagyfokú részegség okozta.

Két rendőr meg azonnal az erdőre ment, hogy a doktor gazdasszonyát és kocsisát elfogja.

Ezek éppen derült kedélyállapotban rugukhoz hasonló társasággal borozgattak, a mikor mindenik vasmarkot érzett vállára nehezdedni és a végzetes elfogatási formula fülükbe hangzott.

Sápadtan, minden tagjukban reszketve vezettettek el a nyomorultak.

Annyira meg voltak rémülve, hogy azonnal teljesen beismerték csalásukat, mely az állítólagos Stein doktor által is beigazolást nyert, mikor részegségéből magához tért, elmondta, hogy Stein doktor már azelőtt

teljes nyolcz évvel meghalt és a gazdasszony meg a kocsis eltitkolták a halálát, csak hogy az életjáradékot tovább is fölvehessék. A szegény öreg holttestét elásták a kertben éjszakának idején és a megjelölt helyen a rendőrség csakugyan talált egy csontvázat.

A gazdasszonynak testvéröcse, munkakerülő, elzüllött ember vette magára a Stein doktor szerepét, így csalták a világot teljes nyolcz éven át és megraboltak egy derék, becsületes embert.

Talán még most sem derült volna ki a család, ha az áldoktor a testvére és sógora távollétében le nem issza magát és részeg észszel magára nem gyújtja a házat. De Arnold nemes tette által kiviláglott a gazság, mert csakugyan, ha késlekedett volna életét kockáztatni, akkor az elégett emberrel eltemettetett volna a család titka is.

A család házaspár, valamint az áldoktor is, hosszú időre elzárattak, míg ebül keresett és megszugorgatott vagyonukból a törvény ítélete szerint, Arnoldék hatezer és négyszáz tallért kaptak kárpótlásul a csalóknak nyolcz évig fizetett életjáradék fejében.

Igy aztán a derék kereskedő egy csapásra megmenekült minden gondjától, sőt tehető emberré lett, míg ma már Arnold Ferenc maga a megelégedés, üzlete virágzó és egy esomó segéd szolgálja ki a vevőket, míg maga Arnold csak felügyel.

Családja sem huzódik már meg a megnagyobbított bolthelyiség mögött levő büzhödött szobákban, hanem ott találhatók a szép díszes első emeleten.

Neje második ifjukurát éli, úgy neki szépült, de ápolják és gondozzák is derék leányai, kik a legkivánatosabb parthiek az egész városban.

De meg is ünneplik és áldják is azt a szeptemberi napot, mely sorsukat ilyen jóra fordította.

képe volt az udvariasságnak. Margherita egyszer azt kérdezte tőle, hogy oly koru asszonynak, mint ő, ki már nagymama is lehetne, illik-e még fehér ruhában járnia.

Umberto nem felelt semmit, de a királyné másnap remek szép fehérsejtem ruhát talált a budoárjában.

Az utóbbi időben többször komor hangulatok jöttek reá. Főnök, a nápolyi hercegeknek még mindig nincs gyermeke, pedig már ötödik éve, hogy házas. S tekintve a herceg gyenge egészségi állapotát, nincs is valami nagy kilátás reá, hogy az immár új olasz királyné, a szépséges Heléna, trónörökösrel ajándékozza meg az országot.

Ily körülmények között kétszerezesen végzetes esemény a mozaik gyilkosság.

Boborykin tulajdona.

Eusztachius Eusztachovics Boborykin csaknem ötvenéves lett a nélkül, hogy valaha a nőülésre gondolt volna. De három nap óta erősen foglalkozik a gongollal és pedig azért, mert Ivanovna Helénát látta.

A még alig huszonhárom éves bájos özvegy vendégként időzött Boborykin birtokos-szomszédjánál, kinél Boborykin a múlt vasárnap vasorán volt.

— Bizony, nem volna rossz falat! — gondolta Eusztachius Eusztachovics és mosolyogva tekintett ki az udvarra, a hol a szél egész halmokat fujt össze a hóból. — Ha ez az átkozott köszvény nem kinözna, ma is felkeresném a kis menyecskét.

Néhány nap múlva a köszvény enyhült egy kissé és Boborykin átkocsizott a szomszédba.

Amidőn szőrmével kibélelt nagy eszímájában nehézkesen Heléna Ivanovna felé döcögött, a esinos özvegy, a ki olyan könnyed volt, mintha lepke, elmosolyodott és a midőn Boborykin az ő ügyetlen módjával udvarolni kezdett, a kis özvegy hangosan kacagott.

Azonban csakhamar komolylyá lett ismét, mert Eusztachius Eusztachovics mulattatón is tudott társalogni. Beszélni kezdett juh- és marhanyájairól, lovaról, erdőiről, földjeiről és végre nagy pénzes szekrényéről. Mindez nagyon érdekelte Ivanovna Helénát. Annak idején hercegi vagyont pazarolt el férjével és most gazdag rokoni kegyéből élt. Ez nem volt inyére és azért életvidám szemével szünet nélkül gazdag kérők után fürkészett. Sikerült is néhány gazdag fiatal urat hálójába csalni. E kevésbé szellemes, mint gazdag urak kísérettek lépten-nyomon és miután Ivanovna Heléna nagyon értett hozzá, — mindegyiket külön azzal kecségtetni, hogy éppen őt választotta: tehát egymással vetekedtek hódolatuk nyilvánításában.

De ez csak addig tartott, a mig Boborykin a látóhatáron meg nem jelent. Mihelyt a kis özvegy a sok nyájról, földről és pénzről tudomást vett, azonnal Boborykin lett figyelmének központja.

Egész délután és este mellette ült és a midőn Boborykin későn este eltávozott, a kis özvegy egész a szánkójáig kíséerte őt.

A bucsuzás sokáig tartott.

A szél fujt, a lovak prüsszögtek és türelmetlenül rázták hosszú sörényüket. Végre Ivanovna Heléna visszatérhetett a lakásba.

Másnap reggel Franka szokás szerint bevitte a reggelit gazdája hálószobájába.

Boborykin még ágyban volt.

— Hallgass ide, Franka, — szölt, a nélkül, hogy a lány felé fordult volna. — Ma vendég jön. Gondod legyen rá, hogy este a gyümölcsös tálban ananász legyen az asztalon.

— Minek? — kérde Franka. — Hiszen van alma és körte.

— Ivanovna Heléna tegnap azt mondta nekem, hogy ananász a kedvenc gyümölcse, — morogta Boborykin.

Franka hallgatott és kiment. Mielőtt az

ajtót maga után becsukta, gazdája visszahívta:

— Franka, — szölt elfogult hangon a leányhoz — nincs kizárva, hogy ma eljegyzem magamat. Sőt a dolog meglehetősen valószínű... csaknem bizonyos.

Franka elhalványult és ajkait összeszorította.

— Nos, hát miért nem szólsz? — kérdezte Boborykin csodálkozva és hirtelen fölült ágyában.

De Franka még most is hallgatott és ez felbátorította Boborykint, elmondani, hogy már tegnap este, visszautazása előtt, megkapta az eljegyzési csókot Ivanovna Helénától, hogy négy hét múlva meglesz a lakodalm és végre hogy Frankának már a legközelebbi napokban el kell hagynia a szolgálatot.

A leány darab ideig szótlánul nézett rá. Boborykin szeméit hunyorgatta és elfogulatlanul akart mosolyogni.

Mihelyt Franka kiment, Boborykin ismét visszanyerte elfogulatlanságát és jóízűen költötte el reggelijét.

— Mégis csak okos leány — gondolta magában, teáját szüresölve. — Attól félttem, hogy jelenetet csinál velem.

A folyosóra kiérve, Franka pillanatra lehuntya szeméit, fejét a falhoz támasztotta, majd összeszorította ajkait és dolga után látott.

Délután a ház megtelt vendéggel. Ivanovna Helén imádótól környezve jelent meg. Az urakon meglátszott a levertség.

Boborykin, kit a köszvény ismét kizozott, miután tegnap a léghuzamos udvaron nagyon sokáig bucsuzott Helénától, bizogva ment jóvendőbelije elé.

A kis özvegy ajkai gyanus mosolyra húzódtak, de eszébe jutottak a nyájak, erdők és a nagy pénzes szekrény és lokúzdotta az áruló kacaját.

— Nem látok ananászt! — sugta Boborykin a felszolgáló inas fülébe.

— Franka a városba akart menni gyümölcserért, — válaszolt sugva az inas.

— Itt az ideje, — szölt most Boborykin Heléna felé fordulva, — hogy vendégeinknek jegyesekként mutassuk be magunkat.

A kis özvegy összerendezte, mig szőke fejcskájával igenlőleg bólintott.

Boborykin éppen felkelt, a midőn Franka belépett és gyorsan egy kosarat tett az asztalra.

— Ugy-e az ananászt hozod? — kérde Boborykin jó kedvvel; — nagyon jó, csak hogy úgy látszik, nagyon sokat vásároltál.

Ezzel kinyitotta a kosár fedelét és beletekintett.

— Mi ez? — kiáltott hirtelen és ijedten esett vissza székébe.

A kosárból egy kis gyermek nyujtogatta ki kövér kezét.

— Ah, Eusztachius Eusztachovics, erről ön mitsem szölt, a midőn mindenét elősorolta — szölt Helén csipősen kacagva és felemelkedett székéről.

Az urak nem tartóztatták többé magukat. Csakugy rengettek a falak a kacagástól.

Pár perc múlva a vendégek eltávoztak. Hangos kacagásuk messziről visszahangzott a kastélyba.

Boborykin haragtól és szégyentől reszkette biezgett Franka szobájába. A leány ott ült ágya mellett, karjában gögicselő esecsemőjével, kire sűrű könyei hullottak.

Eusztachius Eusztachovics ütésre emelte karját, a lány nem mozdult, észre se látszott őt venni. Eusztachius pillanatig gondolkodott, majd csendesen lebecsátotta karját és átölelte a síró leány derekát.

Másnap reggel, a midőn Boborykin ismét kényelmes karszékében ült és Franka gyengéd gondossággal begöngyöltette köszvényes lábát, álomnak tűntek fel neki az elmúlt napok eseményei és nem tudta felfogni, hogy vagyona

elősorolásakor miképen felejtkezhetett meg az ő hü cselédjéről és pufók porontyáról.

— Hiszen mind a kettő az én tulajdonom! — mormogta nem minden büszkeség nélkül.

Rast Klára.

A kínai forradalom.

— Express-tudósítás. —

Budapest, július 30.

Az angol kormány, mint Londonból táviratozzák, ma kék könyvet adott ki a kínai eseményekről. A kék könyv ismerteti a boxer-mozgalom geneziséit, 1900 január havától kezdve, mikor Brooks hittérítő meggyilkolták és részletesen elmondja az eseményeket egész a kínai császárnak június 29-én kelt és a londoni kínai követ által az angol kormányval július 11-én közölt ediktumáig.

Brooks meggyilkoltatásától fogva az angol kormány a kínai eseményekről Pekingből nem kapott hivatalos jelentést egész addig, mig Macdonald-nak május 28-án kelt legutolsó hivatalos jelentése Londonba meg nem érkezett. Ez a jelentés megmagyarázza, hogy miért nem kielégítő az a válasz, melyet a cunli-jámen a külföldi képviselőknek a boxer-mozgalom elfojtására vonatkozó követeléseire adott. Az idegen hatalmasságok képviselői május 26-án gyűlést tartottak, melyen a helyzetről tanácskoztak. Pichon francia követ ismertette a katolikus hittérítők aggodalmának okaira nézve tartott vizsgálatot, melyből kiderült, hogy a hittérítők aggodalma egészen alapos. Kínai katonák, kiket látszólag a hittérítők védelmére küldtek ki, egész nyíltan fraternizáltak a boxerekkel. Pichon azt a meggyőződését fejezte ki, hogy komoly zavargásoktól kell tartani. Az olasz követ csatlakozott fejtegetéseikhez. Az orosz követ is elismerte, hogy a cunli-jámen válasza nem kielégítő, de megjegyezte, hogy alapos oka van arra a föltevésre, hogy a kínai kormány elkölt szándéka hatásos rendszabályokat alkalmazni. A veszélyt nem tartotta oly közvetlennek, mint Pichon.

A tanácskozás során Ketteler báró német követ azt mondta, hogy teljesen hiábavaló dolog arra számítani, hogy a kínai kormány hatásos intézkedéseket tesz vagy egyáltalán olyan eljárást követne, mely a kínai kormány megbízhatóságában való bizalomra támaszkodik. Macdonald Csing herceget figyelmeztette, hogy a hatalmasságok fölöttébb komolyan tartják a helyzetet. Csing herceg ismételte azt a kijelentését, hogy a követek számíthatnak arra az oltalomra, melylyel a gazda vendégének tartozik és újra nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a boxerek az ország ellenségei.

A Japán intervenciójára vonatkozó tárgyalásokat a kék könyv alaposan ismerteti. Salisbury miniszterelnök július 4-én táviratozta Whitehead tokiói angol ügyvivőnek, hogy Pekingben a helyzet kétségbeesztő és utasította az ügyvivőt, hogy ezt azzal a megjegyzéssel adja tudomására a japáni minisztereknek, hogy Japán az egyetlen hatalmasság, mely gyorsan küldhet segédesapatokat Tienensinbe, — amit egy európai hatalmasság sem ellenezne. Whitehead erre azt válaszolta július 5-én, hogy Japán nézete szerint valamennyi hatalmasságnak tárgyalásba kellene becsatlakoznia egymással a közös rendszabályokra nézve. Japán hajlandó nagyobb haderőt kiküldeni, ha biztosítják róla, hogy komplikációk ellen védve lesz és pénz- és véráldozataiért megfelelő kártérítést kap. Július 6-án Salisbury azt táviratozta a tokiói ügyvivőnek, hogy Japán súlyos felelősséget vesz magára, ha eljárását halogatja. A nemzetközi tárgyalások végzetes késedelmet okozhatnak, amiért is Anglia hajlandó elvállalni a pénzügyi felelősséget Japán akciójáért. A táviratban Salisbury élesen megkülönböztette azokat a rendszabályokat, melyek közvetlenül a követségek megmentésére szükségesek, az ennél tovább menő lépésektől, melyek később

még fontolóra veendő. Whitehead július 6-án azt válaszolta, hogy Japán kiküldi a segédesapatokat.

Július 22-én Salisbury azt ajánlotta az Egyesült-Államoknak, hogy Manillából csapatokat küldjenek Tientsinbe. Hay külügy-miniszter július 23-án azt válaszolta, hogy már küldött tengerészkatonákat Kinába és most azzal a kérdéssel foglalkozik a kormány, hogy több csapat is áll-e még rendelkezésére.

A kék könyv azzal végzi a kínai események eddigi történetének összefoglalását, hogy ismerteti a kínai császárnak az angol királynőhöz intézett július 3-iki táviratát, melyben a császár körülbelül ugyanabban az alakban, mint a Mac Kinley elnökhöz és az európai szuverénekhez intézett táviratokban, Angliát közbenjárásra kéri föl, a bonyodalmak megszüntetése végett.

Ujabb értesülés szerint Li-Hung-Csang ravasz szerepléséről is lehullott a lepel, mert a kínai birodalom őt bizta meg a főparancsnoksággal.

Szálló igék.

Alábbhagyott a melegség,
Am azért a világban még
Történik sok zivatar;
Kína sunyit, mint a róka,
Bámul rajta Európa:
Manó tudja mit akar.

Telnek napok, mulnak hetek
És életjelt a követek
Mégsem adnak magukról.
Várja pedig egész világ,
Hogy a tojásból ki mi vág...
Igaz-e, mit Kína szól?!

Talpon áll sok fenegyerek.
Megvillannak a fegyverek
No, Kína, most jaj neked!
Hanem azért várva-várnak
Válaszára dult Kinának:
Élnek-e a követek?

Jó is volna... persze... persze!
Odamenni, ugy sincs mersze,
Czivilizált embernek,
Mert megköti a nyakán,
Vagy átszurja a jatatán,
Hogy halottá megdermed.

Olaszország gyászbaborult,
Mert lelőtte egy nyomorult
Anarkista a királyt,
Míg ő pihen ravatalon,
Nép szívében a fájdalom
Méltó bosszuért kiált.

Olaszország gyászbaborult.
Börtön mélyén a nyomorult
Vajh, mit gondol magába?...
Vesztegetni kár rá sok szót!
Állítsátok fel a bitót
S kötelet a nyakába!!

Szirén.

HIREK.

— Az osztrákellenes felirat Hajdúvármegyénél. Ma kapta meg Hajdúvármegye pártolás végett azt a hazafias határozatot, melyet Nagyvárad város hozott a bécsi hatóság kihívó támadásával szemben s melyet a kormánynak s az összes törvényhatóságoknak megküldenek.

Nagyvárad város — mint már említettük — az Ofen-Pesth czimzésű levelek ügyében feliratot intézett Széll Kálmán miniszterelnökhöz és belügyminiszterhez. A felirat utalva Bécs városnak a magyar nemzeti államot sértő és tagadó perfid határozatára, hangsúlyozza, hogy a törvényhatóság e fe-

lett megbotránkozását fejezte ki, a neme-
sebb érzelmekre képtelen szellem megnyi-
latkozásának tartván a határozatot azok ré-
széről, kikkel állami létünk egybe van kap-
csolva s mégis azt keresik, ami a magyar-
nak fáj vagy azt, a mi Magyarországnak
árt. Nagyvárad e méltatlan közlekedést a
magyar helységnevekről alkotott törvény
életbeléptetésével véli megrendszabályozha-
tónak. A törvény már két év előtt megál-
kottatott, annak végrehajtása azonban kés-
ik. E késedelem végrehajtásából az állam
ellenségei azt a következtetést vonják le,
hogy a kormánynak nincs ereje és bátor-
sága azt végrehajtani. Eleven erejű, czél-
tudatos magyar politika e vélekedést meg-
szüntetné. Nagyvárad városa kéri a törvény
mielőbbi végrehajtását, a mi a nemzeti
érdekeknek hatalmas szolgálatot tenne.

Ez a felirat a következő kíséző szöveg-
gel érkezett Debreczenbe:

Kedves barátaink és atyánkfiai!

A magyar nemzeti állam tagadása
az a határozat, melyet Bécs város község-
tanácsa hozott, hálálul és viszonzásulazért,
mert Magyarország megszerezte neki a
szabadságot, kimondván, hogy hivatalos
irataiban és czimzéseiben a magyarországi
helyek német nevét fogja használni s nem
a törvényesen megállapított magyar nevet.

A rutlelkűség ezen megnyilatkozásával
szemben megvetésünket s megbotrán-
kozásunkat fejeztük ki, mert tébolynak
tartjuk azt az eljárást, midőn az állami
közösségben s a monarchia súlypontját
képező magyar állam nemzeti jellegét ily
határozattal sérti és azt megtagadja. Ma-
gyarország iparkodott a Káinok-ban test-
véreket keresni; nálunk meg volt éveken át
a béketűrés, a monárkiára való tekintet, a
politikai, társadalmi s nemzetközi tisztas-
ság, de minden fáradozás hiábavaló volt,
a sok áldozat csak nemzetközi gyűlöletet
hozott.

Hazafiai kötelesség tehát, hogy ébren
legyünk, törvényes jogainkat megvédjük s
ez csak úgy lehetséges, ha előbb a hely-
ségnevekről szóló törvény mielőbb életbe-
lép, hogy az aknamunka ellen a magyar
kormány energikusan fellépessen.

A nagyméltóságú m. kir. miniszter-
elnök és belügyminiszter urakhoz ez iránt
is intézett feliratunkat, a midőn tisz-
telettel megküldjük, atyafiságos szeret-
ettel kérünk titeket, a magyar alkotmány
védbástyáit, hogy azt pártoljátok s hasonló
szellemű felirattal annak teljesítését kérel-
mezzétek.

Nagyvárad város törvényhatósági bi-
zottságának 1900. július 12-én s folytatva
tartott üléséből

Nagyvárad város közönsége ne-
vében:

Polgármester helyett:
Komlóssy József,
főjegyző.

A fékevesztett gyűlölettel szemben, mely
a nemzetközi tisztesség ellenére a magyar
székvárosnak eddig ismeretlen Ofen-Pesth
német nevet adott, ez a felirat a magyar
nemzet méltóságát teljes önérzetének megnyi-
latkozása. Benne van a magyarnak erélyes
tiltakozása a merénylet ellen, benne van a
komoly intelem, hogy már elérte a határt
ennek a népnek vakmerősége, melynek mi
magyarok szereztük meg a szabadságot, de
ott van az alkotmányos buzgalom is a kor-
mány iránt, hogy eleven erejű, czél tudatos
politikával a magyar állam nemzeti jellegét
meg fogja tudni védeni. Bizunk benne, hogy
a kormány nem zárkózik el a nemzet kíván-
ságának teljesítése elől s életbe fogja lép-
tetni a helységnevekről szóló törvényt, a
mikor aztán vége is lesz a bécsi impertinen-
eziának.

— A debreczeni csata évfordulója.
Ujra közelg felénk az 1849-iki debreczeni
dicső esatának évfordulója. A főiskolai ifju-
ság, mely évről-évre rendezni szokta ez ün-
nepélyt — már megállapította a végleges
műsort, mely a következő:

Gyülekezés 4 órakor a városháza ud-
varán; indulás fél 5 órakor ugyanonnan az
Egyetértés zenekara mellett Hatvan-, Beth-
len-, Mester-utczákon keresztül a honvéd
temetőbe, hol:

1. énekelni fog a városi dalárda (Szen-
telt hantok.)
2. Oláh Gábor alkalmi költeményét
szavalja: Madai Gyula.
3. Apotheosis. Előadja a Petőfi-
Dalkör.
4. Alkalmi beszéd. Tartja: Nánássy
Lajos.
5. Hazafias dal. Előadja a Munkás Dal-
egylet.
6. Erős hit. Irta: Ábrányi E., szavalja
Balogh Gyula.
7. Hymnus. Előadja: az ácsifjúság
dalegylete.

Ünnepély után visszavonulás a város-
háza előtt levő térre, az Egyetértés zene-
kara mellett.

— Nyomdászok mulatsága. Mint
értesülünk, Debreczen város nyomdászai a
halhatatlan emlékü Gutenberg János szüle-
tésének 500-ados évfordulóját a ugus-
tus hó 19-én este fényes mulatsággal
akarják megünnepelni. A mulatság minél
impozansabbá tétele végett már megindult a
mozgalom s az érdeklődésből következtetve
ez a mulatság egyike lesz a legsikerülteb-
beknek, mert műsora igen ügyesen lesz
összeállítva. A mulatság egyéb részleteiről
majd a megállapodás után írunk.

— Hirdetés. Figyelmeztetnek a ka-
száló birtokosok, hogy a legeltetési szabály-
rendelet és az 1879. évi XXXI. t. cz. 101.
§-a szerint kaszálójukkal szomszédos erdő-
területeknek legeltetése sz. György napjától
az októberi vásár keddjéig, valamint vágá-
sokon az erdő-területnek bármilyen hasz-
nálatá tiltva van s az ezen tilalom ellen
vétők az idézett törvényezikk alapján pénz-
bürtetéssel büntetendők. Debreczen,
1900. évi július 21-én. A városi tanács.

— El Párisba. Mérő József, a városi
mérnöki hivatal szorgalmas építési rajzolója
a kereskedelmi minisztertől 300 korona ösztön-
díjat kapott párisi tanulmányuttra. Mérő, Tóth
András szobrász és Kiss Ferencz fényképész-
szel utazik Párisba, a kik szintén ösztöndíj-
ban részesültek.

— Meghívó. Az ev. ref. tanítók „Or-
szágos Egyesülete“ ez évi nagygyűlését aug.
13-án Miskolczon tartja a következő tárgy-
sorozattal: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2.
Titkári jelentés s ezzel kapcsolatban a Kon-
koly Th. Béla-féle pályázati eredmény kihir-
detése. 3. Az ev. ref. tanítók kívánalmai.
(Zsinati memorandum.) Előadó: Simon Ká-
roly. 4. A reform. tanító a magyarság szol-
gálatában. Előadó: Fogarassy Jenő. 5. A
vallásos érdelem ápolása a népiskolában.
Előadó: Lázár István. 6. Dr. Eben előadása.
7. A hivatalos lap ügye. 8. A pénztárnok
jelentése. 9. A tanítók Háza javára alapít-
vány, vagy évi segélyösszeg meghatározása.
10. Indítványok. Gyűlés helye: az ev. ref.
felsőbb leánynevelő intézet; ideje: fél 10
óra. Aug. 12-én este ismerkedés a „Buda-
pest“ szállóban; 13-án, gyűlés után bankett
ugyanott. Egyesületi tagoknak mindkettő díjta-
lan. Másnap kirándulás a diósgyőri vasgyárba,
innen a vidék szebb helyeire. Mérsékelt áru
vasutjegy előre gondoskodva van. Kartársi
üdvözléssel: Dr. Kiss Áron (Budapest) és
Sinka Lajos (Krassó) elnökök, Csúrka István
főjegyző.

— Eljegyzés. Klein Sámuel szatmári
lakos, kereskedő, eljegyezte Berger Herman
helybeli kereskedő kedves, művelt leányát
Róza kisasszonyt.

— **A „Debreczeni kör“ s a város.** Budapesten a debreczeni ifjakból egy társas-kör alakult, mely — mint annak idején megirtuk — a tanácshoz kérelmet intézett, hogy a város fogadja el a kör védnökségét s engedje meg, hogy hivatalos papírjain s pecsétjén Debreczen város czimerét használja. A városi közgyűlés a védnökséget elfogadta s megengedte a czimer használatát is. A határozatot felterjesztették a belügyminiszterhez, ki ma érkezett leiratában értesíti a várost, hogy a határozatot jóváhagyja, azzal a megjegyzéssel azonban, hogy a kör a czimer addig használhatja csak, míg a város a védnöki tisztet viseli.

— **Vizbefult gyermek.** Kozák István 7 éves István nevű fia H.-Hadházon tegnap fürdés közben egy vályogvető gödörbe esett s megfult.

— **Augusztus hó 2-án nyitja meg Kis Adolf E. M. K. E. című kávéházát** a főtéren a Szedlák és Vámos urak házában, **Rácz Károly és fia** zenekara közreműködése mellett. Régen és előnyösen ismeri őt városunk intelligenciája és bizonyosan szívesen is fogja látogatni a valóban **hézagpótló, fényesen berendezett modern** helyiséget.

— **A villámcsapás halottjai.** A borsodmegyei Kurittyán község határában a minap hirtelen erős zivatar keletkezett. A sötét felhők mögül sűrűn cikázott a villám is és az egyik villámcsapás két mezei munkás embert: **Szabó János** kurittyáni és **Fehér István** jákfalvi lakost **halálra** sujtotta.

— **A debreczeni ipartestületi hitel-szövetkezet** már megkezdte működését a Simonffy-utca 1. szám alatt levő helyiségében. A befizetések is megkezdődtek, melyre vonatkozólag felhívjuk az aláírt tagok figyelmét, hogy befizetéseiket augusztus hó 3-án annyival is inkább teljesítsék, mivel ezen időn túl az elmulasztott napok után késedelmi díjat kötelesek fizetni. Hivatalos órák minden kedden és pénteken d. u. 4 órától 6-ig tartanak.

— **x Markus Jenő „Dréher sörcsarnoká“-ban ma** — kedden — este **Rácz Károly** zenekara tart zeneestélyt. Kellemes nyári kert. Frissen csapolt korona és à la pilseni sör.

— **Asszonyvásár.** Az asszonyvásár épenséggel nem tréfádolog ám, hanem megtörtént valóság. Baában történt az országos vásáron, a hol két cigány is rongtotta a levegőt. Az egyik a feleségét arulta és akadát is vevője, a ki az asszonyt lefizetett harminczhat koronákkal. A másik cigány pedig a leányt vitte vásárra és eladta harmincz koronáért. Ugy a vevők, mint az eladók meg voltak elegendve a vásárral, különösen az eladók, mit legjobban bizonyít az, hogy aldomásra betértek a koresmába és a vételért az utolsó krajczárig elmulatták. Most aztán: se pénz, se asszony, se leány — egy darab ideig. Mert hogy asszonyt kap a cigány megint, az több, mint valószínű. De hogy lesz e még egyszer asszonyvásár Baában, az már nem egészen bizonyos.

— **A nagyléta-székelyhidi vasut építése.** A nagyléta-székelyhidi helyi érdekű vasut ezéjaira, melyet a bihari h. é. vasut tervez Debreczennek a Szilágysággal való összeköttetése végett, az érdekeltség már megszavazta nagyrésztben a hozzájárulást. Az építkezést a jövő tavasszal megkezdik.

— **Gazdag koldus.** Székesfejerváron meghalt a minap szívszélhűdés következtében egy Kátman Éva nevű öreg koldus-asszony. Mikor lakását átkutatta a rendőrség, arra a meglepő tapasztalatra jutott, hogy a koldusasszonynak szép vagyonszáma volt, a miről azonban soha sem szólt senkinek. A sok piszkos, szennyes ruha között elrejtve találtak vagy ötven darab szebbnél szebb női fehérneműt, több se lyemruhát, 82 korona készpénzt, egy 500 forintról szóló kötelezvényt és egy 3983 ko-

rona 97 fillérről szóló városi takarékpénztári könyvet.

— **Óriási kolbász.** Nürnbergben a minap ért véget a német mészárosoknak és henteseknek a kongresszusa, melyen a német birodalom minden tájékról mintegy ezerszáz husiparos gyűlt össze. — A kongresszus tiszteletére a német hentesek egy óriási kolbászt készítettek, mely hétszáz méter hosszú volt. A kolbász ozsonna alatt közfogyasztásra került s a német sógorok csekély 70,000 liter sört ittak meg melléje. A nürnbergi mészárosoknak különben régi tradíciójuk az ilyen kolbász-óriás feltalálása ünnepies alkalmakkor. A régi nürnbergi czéh, mint a krónikások följegyezték, már 1548-ban is készített ilyen meglepetést az V. Károly császár tiszteletére rendezett ünnepen. Ez alkalommal 758 rőf kolbászt tettek a vendégek elé.

— **x A ki olesón akar venni bőrből pénz, szivar- és dohánytárczát, sakk, dominó, sétatob, valódi ezüst és ébenfából dohányzó készleteket, esernyőt önműködő zárral, valamint mindennemű dohányzó eszközöket, — tajtékpipák, szipkák, száraz rendkívül nagy választékban kaphatók Schwartz Dániel dohányzó-eszköz különlegességi üzletében a Bika alatt.**

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

A szerb király házassága.

Belgrad, július 31. Az orosz ezár elvállalta az esketési tanu tisztét Sándor szerb király házasságkötésénél és képviselővel Manesurov ügyvivőt bizta meg.

Az olasz király meggyilkolása.

Monza, jul. 31. A revolver, melyet a merénylő gaztette elkövetésénél használt kilencz milliméteres amerikai fegyver.

Egyik golyó a harmadik és negyedik borda között furódott a király szívébe, másik a balkulcs-csonját, a harmadik a váltüregét érte.

A gyilkos az éjszakát ideges izgalomban töltötte, hajnalban azután mély álomba merült.

Róma, július 31. A Tribuna értesülése szerint Párisban nemrég anarchista-gyűlést tartottak, melyen kisorsolták Umberto gyilkosának a nevét.

A rendőrség megczáfolta a lapok ama hiresztelését, mintha a gyilkos 1896-ban Budapesten lett volna.

Róma, július 31. Mikor Umberto király a kocsiban szívére nyomta kezét, hirtelen hanyattesett. A hadsegéd felfogta s támogatta. Mikor a királyné holtan látta férjét, szívszakgató jelenetek történtek.

Korfu, július 31. Viktor Emánuel tegnap elutazott Pireusból.

A romániai zsidók ügye.

Budapest, július 31. A romániai zsidók részére ötvenezer korona gyűlt össze. Sándor Pál táviratozott Kanadába, hogy befogadják-e oda a zsidókat? — Gullner államtitkár még pár napi halasztást adott nekik elutazásukra.

A délafrikai háború.

London, július 31. Roberts lordnak egy pretóriai távirata azokról a hadműveletekről tesz jelentést, amelyeknek következményeként Prinslov tábornok serege megadta magát. Az angol csapatokat különböző pontokról július 26-dikától 28-dikáig előretolták. Amikor előnyomultak, a burok hadállásukat erősen tartották. Végül Prinslov kitűzte a fehér zászlót és négy napi fegyverszünetet kért. Később kijelentette, hogy hajlandó magát megadni az alatt a föltétel alatt, hogy a borghereknek meghagyják lovaikat és fegyvereiket és megengedik nekik, hogy farmjaikra visszatérhessenek. Az angolok mind a két föltételt visszautasították. — Hunter tábornok azt a parancsot kapta, hogy folytassa a harcokat, míg az ellenség meg nem semmisül vagy meg nem adja magát. — Prinslov végül ötezer emberével együtt föltétlenül megadta magát.

A kínai forradalom

— Legújabb táviratok. —

London, július 31. A japáni követség jelenti: Nagyon jól védelmezzük magunkat a kínaiak ellen, kik támadásaikat nem szüntették be. E hónap végéig még kitarthatunk, bár nem lesz könnyű feladat. A japániak közül meggyilkolták Kozima attasét, Ando kapitányt, egy diákot és néhány katonát. Ötön-hatan súlyosan megsebesültek. Igen sokan kisebb sebeket kaptak.

London, július 31. Tienecsinből jelenti, hogy a pekingi követségeket védő csapatok s az ostromló sereg közt kötött fegyverszünet e hónap 18-án lejárt s azóta a kínaiak újból hevesen bombázzák a követségeket.

Tienecsin, július 31. Az elmúlt éjjel egy itteni misszionáriusnak a küldöncze Pekingből azzal a jelentéssel tért vissza, hogy a követségeket e hónap 15-től 18-ig nem lövöldözték. Az özvegy császárné hír szerint egy ediktummal már régen megparancsolta, hogy az ágyuzást teljesen szüntessék be.

Berlin, július 31. A Wolff ügynökség jelenti Tienecsinből július 26-iki kelettel: Július 24-én Tienecsin közelében egy 40 főnyi japáni csapat megtámadott egy 13 főnyi orosz csapatot. Az oroszok vesztesége 2 halott és 3 súlyosan sebesült volt. A többiek megadták magukat a japániaknak. A rögtön megindított vizsgálat kiderítette, hogy az oroszokat a japániak tévedésből kínaiaknak nézték. Az inezidenst befejezettnek tekintik.

KÖZGAZDASÁG.

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzései

Debreczen, július 31.

Piaczi árak 50 kgr.-ként koronákban:

Buza	uj. veres minőség	77	6.60 — 6.70
"	"	78	6.70 — 6.90
"	"	79	6.80 — 6.90
"	"	80	6.90 — 7.—
"	sárga	78	6.65 — 6.75
"	"	79	6.70 — 6.80
"	"	80	6.80 — 6.90
Rozs	uj.	71/72	5.80 — 5.85
"	"	72/74	5.85 — 5.90
Árpa	"	"	5.— — 5.25
"	(jobb)	"	5.50 — 5.60
Zab	"	"	4.80 — 4.90
Tengeri	"	"	5.90 — 6.—

A baronfi trágya, nevezetesen a tyuk, pulyka, lud, galamb stb. trágyája igen sok növényt termékenyítő sókat tartalmazván, nagy hajtóerővel bír. Épen ezért tanácsos

azt gyűjteni még akkor is, ha saját gazdaságunkban fel nem használhatjuk, mert szívesen vásárolják azt kertészeink. A gyűjtést leghelyesebb úgy eszközölni, hogy egy hordóba vagy faládba egy-egy ezentiméternyi földréteget, erre egy kevés foszfordus műtrágyát s erre egy ezentiméternyi baromfitrágyát teszünk; majd ismét földet, műtrágyát s baromfitrágyát hasonló vastagságú rétegekben mindaddig, míg a hordó vagy edény meg nem telik. Az állatok egészségének megvédése, illetve az ól tisztántartása céljából is tanácsos a baromfiürülék gyűjtése.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **A vizilovak eldorádója.** Az ujságokat nemrég bejárta az a hír, hogy az oktanpusztítás és dögvadászat folytán Kelet-Afrikában a viziló nagyon mecsappant. Ezt a hírt egy német kelet-afrikai szaklap most alaposan megezőfolja, mondván, hogy épen Kelet-Afrikában és főleg Rovuma és Nambó környékén a kiterjedt mocsaras területeken feltűnő sok még a viziló. Majdnem léptenyomon lehet eme kolosszusokból látni, sőt husz harmincz darabból álló falkák sem tartoznak a ritkaságok közé. Feltűnő elszaporodásuk — a nevezett lap szerint — épen abban a körülményben keresendő, hogy vadászata igen nehéz és mi több, fölötté veszélyes, mert ha csak az állat szeme mellett nem hatol a golyó az agyba, hogy rögtön halált idézzen elő, a veszedelem kész, mint-hogy a viziló menten támadólag lép fel s mi több, legott felborítja a csónakot. Még így is, hogy ritkán vadászszák, évente több emberélet esik áldozatul ezeknek a vízi óriásoknak.

* **A tengerészek halálozási aránya.** Az angol tengerhajózási felügyelőség havonként statisztikai kimutatást ad ki a brit kereskedelmi hajószemélyzet halálozási arányáról. Átlag 300 tengerész hal meg havonként, de ez a szám az egyes hónapokban nagyon különböző, mely az idén márciusban havában érte el tetőfokát, amidőn 808-ra emelkedett. A haláleseteket nemcsak betegségek okozták, hanem a viharok is. Így a márciusi nagymérvű halálozást is az a sok nagy vihar okozta, amely e hónapban az Északi-tengeren és a Bahama-szigetek körül dühöngött. E két viharban 413 tengerész vesztette életét. Egyéb halálmek közül felemlítendő, hogy 26 tengerész tüdőbetegségben, 18 szivbajban, 11 sárgalázban és 10 maláriában halt meg. 10 tengerész a magasból lezuhanva törte össze magát, huszan pedig egyéb baleset által multak ki; tifuszban csak egy ember halt meg. Hogy a tüdőbetegség aránylag oly kevés tengerészt ragad el, az világosan bizonyítja, hogy a tüdőbajt nem a meghülés okozza, hanem a szárazföld tisztán, poros levegője.

* **Eugénia excsászárné az Arenenbergben.** Hortenza királynétól örökölte Eugénia excsászárné az arenenbergi kicsiny vadászkastélyt, amelyet hajdanta minden esztendőben felkeresett egy időre. Fiának halála után nem jött többé kedvenc fészkebe, amely őt folyton anyai fájdalmaira figyelmeztethette volna. Az idén végre felkereste a kis kastélyt, a mely inkább hasonlít egy jómódu polgár nyári lakához, mint egy fejedelem kastélyához. Érdekes, hogy Napoleon Viktor herczeg Ajaccio polgármesteréhez intézett híres manifestumát is „Arenenberg, 1899. decz. 20.“ kelettel látta el, holott ő akkortájt nem is járt a kis lakban, de a bonapartistáknak annyi kedves emléke fűződik ehhez a helyhez, hogy jónak látta hangulatkeítésre felhasználni az Arenenberg nevét.

RÖPPENTYÜK.

Illatos levélke . . .

Illatos levélke
Érkezett czimemre,
Véltem: gyógyirt hozott
Epedő szivemre . . .

Felszakítám gyorsan,
Keresve íróját,
S im a „kis hamis“ kér:
Fizessen — kontóját!

Balek.

* **Ismeri már.** Nő: Ma csak egy nyulat hozol? Hiszen mondtam, hogy kettőt lőjjél, mert holnap sok vendégünk lesz.

Férj: Nem tudtam másikat találni. Azt hiszem, a flintám az oka, nem jól hord: hiába, régi jószág már!

Nő: Ne takarózzál a puskáddal, hiszen úgy is csak a bugyellárisoddal lősz!

* **Bíró előtt.** Bíró: Vádlott, miért vágott egy tányért a felesége fejéhez?

Vádlott: Mert nem esett egyéb a kezem ügyébe.

REGÉNY.

A „Világ Szive“.

— Regény 2 kötetben. —

Angolból fordította: Krampera János.

(Folytatás.)

53.

— Micsoda borzasztó egy hely! — mondá. — Azt hiszem, képes volnék inkább szomjan halni, semmint az idevaló leszállást megkísérelni.

— S egykoron mégis használták, — felelé Maya, — mert nézd, itt tisztán látszik a hely, hol kikapaszzkodtak.

— Akkor talán még volt itt valami kötélt, a mibe megkapaszzkodhattak, — szöletam. — Egyébiránt fiatalokoromban ennél semmivel sem kevésbé meredek aknába szálltam már le, melyekben szintén nem volt más lajtorja épen ilyen módon berovátolt fatörzseknél — majom árboznak neveztek — most azonban halálom volna, ha megpróbálnám a leszállást, mert már szédülök az ilyen nagy mélységtől.

— Gyerünk innen, — mondá Zibalbay — egyikünk sem tudna itt élve lejutni. Nincs más hátra, az öszvérek hadd menjenek szomjasan tovább, innen öt óra járásnyira van egy kut, hol holnap kényükre vedelhetnek.

Megfordultunk s elhagytuk a széljárta barlangot s ugyancsak örültünk, mikor kijutottunk belőle, mert nem embernek való hely volt s azonfelül még a széljárás mellett is megfulladásig tikkasztó meleg uralkodott benne.

Zibalbay tanyahelyünkhöz ment, mi azonban ott maradtunk, hogy egy kis enni-valót gyűjtsünk az öszvérek részére. A többiek mihamar belefáradtak a munkába s az ezen az elhagyatott helyen igazán elragadó naplementét bámulva beszélgetni kezdtek.

— Kedves barátom, — hallám a Maya szavát, — légy szíves, szakítsd le azt a virágot, hadd tüzzem a keblemre — s egy, a sziklák közt viritó hófehér kaktuszvirágra mutatott.

A sennor felkuszott a kijelölt helyre s kinyújtotta kezét, hogy leszakítsa a virágot, midőn hirtelen felsikoltott s láttam, hogy megáll.

— Mi az? — kérdem, — megütötte magát, vagy ujját vágta meg?

Ő azonban nem felelt, hanem a rémüllettől tágra nyílt szemekkel valami szürkeségre mutatott, mely gyorsan csusszant tova a kövek között. A mint felemelte kezét, láttam, hogy csuklóján egy véresópp tűnik elő. Maya szintén észrevette.

— Kigyó harapta meg, — sikolta fel kétségbeesve Maya s hozzá ugorva, mielőtt csak sejtettem volna is, hogy mit akar, mindkét kezével körülszorította a sennor karját s ajkát a sebre tapasztá.

Strickland megpróbálta ha ki tudná kezét szabadítani, de a leány göresösen bekapaszzkodott s rá kiáltva, hogy hozzak valamit pálcafélet, ruhájából szalagot tépett s a sennor csuklóját a harapás helye felett

szorosan körülkötötte vele. Ekkorára én is odaértem s bedugva a pálczát a kötés alá, addig csavartam, míg a kéz feje a szoritástól egészen kékes nem lett.

— Micsoda kigyó volt? — kérdem.

— Az a halálos marású szürke faj, — felelé. — Azért azonban még ne rémüljön úgy meg, — folytatá Mayához beszélve, — tudok egy gyógymódot ellene. Gyerünk gyorsan a tanyahelyre!

Két percz múlva ott voltunk. A sennor egy éles kést és egy löporos palaczkot vett elő.

— Most pedig, barátom, — szölet kezembe adva a kést, — csináljon egy jó mély vágást. Élet-halál kérdése ez rám nézve, de meg ezen a helyén csuklómnak nincs is ütőer.

Látva a dolog mibenlétét, Zibalbay megfogta a sennor kezét, én pedig kétszer belevágtam.

Strickland maga még a szemét sem hunyorította meg, de Maya mindenik vágásnál feljajdult.

Azután mindaddig hagyván esurogni a vért, míg csak több már nem jött: löport öntöttünk a sebbe, annyiformát, a mennyi egy husz ozentos pénzdarabra elfér és azt meggyújtottuk, fehér füstre lobbanva égett el, a hus pedig azon a helyen fekete és megszenesedett maradt utána.

— Most pedig, pálinka hiányában, nincs mit tegyünk egyebet, mint hogy várunk, — mondá a sennor és mosolyogni próbált.

Zibalbay azonban csomagjához szaladt s egy darab cuca szeletet vett ki belőle.

— Egyél ebből, fehér ember, — szölet, — ez többet ér akármilyen tüzes víznél.

A sennor szájába vette s pár harapást nyelt belőle, midőn hirtelen észrevettem, hogy többet nem tud leeröltetni belőle, mert mintha paralysis vett volna erőt rajta, toroka göresösen összehúzódott, szempillája pedig akárosak ellenállhatatlan álmoság nyomná, lecsukódott.

(Folyt. köv.)

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

NYILT-TÉR.

„MARGIT“ GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telep (Bereg-megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szénsavat, ellenben sok szénsavas natriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kiténő hatású a légutak s tüdő hurutus állapotainál, különösen szívós váladék esetén; tüdővézeseknél, ha vérzésre való hajlandóság van is jelen, a „Margit-viz“ megbeesülhetetlen szolgálatokat tesz kevés szabad szénsavánál fogva. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek.

A húgysavas sók lerakódását akadályozván, becses szolgálatot tesz továbbá a hólyag hurutos bántalmainál, a kő- és homokképződés eseteiben, miért is a budapesti és bécsi egyetem orvosainak, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszívesebben használják, előnyt adnak a „Margit“-forrásnak a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölé.

Mint ivóvíz

kiváló óvószernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár:

ÉDESKUTY L. ásványviznagykereskedés

cs. és kir. udvari szállító BUDAPESTEN.

Kapható minden gyógyszertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Egy erdélyi, elékelő nagy vállalat 9 éven át volt könyvelője és az ottani törvényszék hites könyvszakértője, kitűnő gyors számoló és teljesen képzett

könyvelő

sürgősen keres
könyvelői, ellenőri vagy más megfelelő bizalmi állást.

Elvállalja könyvvizsgálatok teljesítését és oktatást ad az egyszerű vagy kettős könyvelésből.

Szives megkereséseket kér:

B. I. „Fehér-ló” szálloda
2. szám alá.

Versenyárgyalási hirdetés.

A hajdu-dorogi ev. reform. egyház ujonnan építendő templomára az egyház által fedezett téglá, mész- s homok anyag szükségleten kívül, 12.000 korona végösszegre helyesbített költségvetés alapján a folyó évi augusztus hó 5-ik napján délelőtt 10 órakor a község házában zárt ajánlati versenyárgyalást tart, mely alkalommal csakis zárt és lepecsételt ajánlatok fogadhatók el. Az árlejtési feltételek a törv- és költségvetéssel együtt a lelkészi hivatalnál megtekinthetők.

Bánatpénz 1200 korona, mely az ajánlat tételkor leteendő.

Hajdu-Dorog, 1900. július 29.

Az egyháztanács.

HEYDEN TÁPANYAGA

(NÄHRSTOFF HEYDEN)

egy feltárt fehérnye, mely az emésztési szervektől függetlenül kiválóan táplál.

Előnyös erősítő és tápláló
gyengélkedők, gyermekek, szoptató nők, vérszegény, lábadozó és sovány egyének részére, valamint testi és szellemi kimerültségénél.

Étvágygerjesztő.

Kapható gyógyszerárak és gyógyszerárú-üzletekben.

— Heyden vegyészeti gyára Radebeul—Drezda.

✕ Pártoljuk a hazai ipart! ✕

Első debreczeni fésűgyár

Kandia-utca 15. szám.

Ajánlja a legjobb ökör- és bivalyszaruból készített fésűből dusan berendezett raktárát a n. é. közönség szives megtekintésére.

Készít továbbá minden szaruból előállítható tárgyakat a legjutányosab áruk mellett.

Ismét eladónak megfelelő engedmény!

Ugyanitt egy — a gépkezelésben teljesen jártas — magyar illetőségű szakember azonnal alkalmazást nyer.

✕ Elsőrendű hazai szakerőktől! ✕

Haszonbérlet.

Hajdu-Szoboszló város határának Debreczen felől eső részén 110 kat. hold, minden szükséges gazdasági épületekkel bőven felszerelt, elsőrendű szántó, kaszáló és nádasból álló

tanya-birtok

a f. évi október hó első napjától kezdve hat évre haszonbérbe kiadó.

Haszonbérletre akarók keressék meg a tulajdonost a reggeli órákban, **Varga-utca 3. szám** alatt.

Levélpapírok

kereskedelmi levelezéshez negyed és nyolczad alakban, fehér, vonalzott, koczkázott és merített minőségben, **nyomással** és anélkül.

Doboz-levélpapírok egyszerű, finomabb, valamint a legnagyobb fényüzéssel és művészettel kiállított formában.

Billet du Correspondence, esinos tokokban.

Legujabb

„Monopresse“

melylyel mindenki a legegyszerűbb módon önmaga készítheti monogrammjait.

Darabja 25 kr.

Névjegyek a legszebb nyomással.

Irodai papírok

mindenféle minőségben és vastagságban és pedig:

fogalmazó-,

középfinom irodai

legfinomabb „

okmány- és

miniszteri papír.

Író tollak, Tollszárak, Tentatartók.

Kuhn-, Soenneken- és Birmingham-tollak, egyenkint, tucatonkint és dobozokban.

Tollszárak óriási választékban a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, — fa, kaucsuk, nikkel, szaru, sündisznó-tüske és csontból.

Irodai és disztentatartók, zsebben hordozható tentatartók fából, nikkelből, mindenféle elképzelhető alakban

nagy készlet olcsó áron kapható a

CSOKONAI-
papirkereskedésben

Debreczen, Kossuth-utca 13.

Az E. M. K. E. kávéház megnyitása.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy fényesen berendezett és a mai kor igényeinek mindenben megfelelő

E. M. K. E. kávéházamat

a Piacz-utca 32. szám alatt

a Szedlák és Vámos czég volt helyiségében

csütörtökön, azaz augusztus hó 2-án

Rácz Károly és fia zenekara

közreműködése mellett ünnepélyesen megnyitom.

Kitűnő kávéházi italok és hideg ételek legfigyelmesebb kiszolgálását mindenkor, biztosítva, ajánlom magamat a n. é. közönség szives jóindulatába.

Kiváló tisztelettel

KISS ADOLF, kávé.